

जीवहरणं यदलूकिकायास्त्रै मासिकस्य च पदा शक-
टोऽपट्टतः" भाग० २।७।२८ ।

तीक्ष्ण पु० तक म पृषो० अत ओत्त्वम् । हरिद्वर्णं अपक-
यवे अमरः । २ हरिद्वर्णं हेमच० । शक्यमले न० हेम० ।
४ मेघे पु० अजयपालः । ५ नवप्रहृष्टे यवे यवाङ्कुरे न० ।
"प्रायणोयस्य तोक्मानि" यजु० १६।१३ । "तोक्मानि नव-
प्रहृष्टयवाः" वेददी० । "पत्रपुष्पफलच्छायासूलबलकलदा-
रुभिः । गन्धनिर्यासभस्मास्थितोक्मैः कामान् वितन्वते
भाग० १०।२२।२५ "तोक्माः पल्लवाद्यङ्कुराः" श्रीधरः तेन
इतदर्थेऽपि च ।

तीक्ष्णन् न० तक-मनिन् पृषो० अत ओत्त्वम् । नवविहृष्टयवे
२ अपत्ये न० निघण्टुः । "मेघजं तोक्मभिः" यजु० २१।
२० । "तोक्मभिर्जाजैर्महःखनः" यजु० २१।४२ ।

तीटक न० द्वादशाक्षरपादके छन्दोभेदे । "इह तीटकमन्वु-
धिसैः प्रथितम्" इ०र० । [ऋदित् । णिच् अतुतोडत् त ।

तीड अनादरे स्वा० पर० सक० सेट् । तीडति अतोडोत् ।
तीडल न० तन्वभेदे ।

तीतसु अव्य० तु-वा० तसि । १ कलत्वे २ त्वयीत्यर्थे च । "मा
वयं रायस्योषेणवियौष्ण तोतो रायः" यजु० ४।२२ । तीतः
शब्दः कलत्वाची अव्ययम् । तीतः कलत्वे रायो
धमानि पशवो वा पदरूपेण तिष्ठन्तु । यद्वाऽव्ययानामने-
कार्थत्वात्तीतः शब्दो युष्मत्पयस्यः । तीतः त्वयि रायः
सन्तु" वेददी० ।

तीडन न० तुड-भावे ल्युट् । १ भेदने २ दारणे ३ हिंसने च ।
तीडो(री) स्त्री तुड-अच् गौरा० डोष् वा डक्ष रः । ख-
नामख्याते तैलसाधने धान्यभेदे । [अमरः ।

तीक्ष्ण न० तुद्यतेऽनेन तुद-करणे ढ्रन् । गवादिताडने दण्डे
तीद पु० तुद-भावे घञ् । व्यथायां रत्नमाला । "हीनदग्धे
तोदकण्डूजम्बानि व्याधिद्विज्ज्व" सुश्रु० । "दंशे तोद-
कण्डू प्रादुर्भावैर्जातोयात्" सुश्रु० । कर्त्तरि अच् । श्वथके
त्वि० । "तोदो वातस्य ह्यर्योरीशानः" ऋ० ४।१६।११ ।
"तोदतोदकः" भा० ।

तीदन न० तुद्यतेऽनेन करणे ल्युट् । १ तुण्डे सुखे अमरः । भावे
ल्युट् । २ व्यथायाम् मेदि० । कर्त्तरि ल्यु । श्वथके त्वि० । "क-
षायं मधुरं रूचं तोदनं कफघातजित्" सुश्रु० । ४ चोरिदृचभेदे
पु० । "चौरदृचफलजास्ववराजादनतोदनतिन्दुकवकुलधन्व-
नाश्मलकाश्वकर्षफलगुणरूपकगङ्गेरुकीपुष्करवर्त्तिविल्व-
विम्बोपभृतीनि । फलान्येतानि शीतानि कफपित्तहराणि

च । संपाहकाणि रूक्षाणि कषायमधुराणि च" सुश्रु० ।
तीदपर्णी स्त्री तोदं तोदकं पर्यमखाः गौरा० डोष् । कुत्-
सिते धान्यभेदे ।

"कोरदूषकश्यामाकनीवारशान्तुत्वरकोहालकप्रियङ्गुम-
धूलिकानान्दीछखकुण्डिन्दुगवेधुकवस्कतोदपर्णी सुकुन्द-
कवेषुयवप्रभृतयः कुधान्यविशेषाः" सुश्रु० ।

तीमर पु० न० तु-विच् तौगतौ स्त्रियतेऽनेन ष्ट-करणे अप् ।
१ हस्तक्षेपे शल्याभ्ये दण्डाकारेऽस्त्रभेदे (रायवा० श)
अमरः । तीमरलक्षणं हेमा० प० लक्षणसमुच्चये उक्तं यथा ।
औशनसधनुर्वेदे । "शुक्रो भगवानुवाच जमदग्निं प्रति
यत्स ! निबोध यथाप्रसुच्यमानम् तत्र दण्डान्वितं
सर्वलौहं वेति तीमरं द्विविधं भवति । तच्च तीमरं
सदण्डं लक्ष्यायतं भवेत् तीमरं सर्वायसं तद्धार्यं
प्रयोजयेत् । तच्च निःकण्ठमध्यभोत्तमं भूयस्त्रिविधं प्रसा-
णतो भवति तत्र चतुर्हस्तप्रमाणं निःकण्ठं सार्द्धं चतुर्हस्तं
मध्यमं पञ्चहस्तप्रमाणं तूत्तमं भवति । तथा कलनायां
चाद्यं द्वितीयं तृतीयं चेति त्रिधा द्विप्रहृष्टमध्ये द्विप्रहृष्ट-
कलितमेकं स्थान्मध्यात्पूर्वं त्रिप्रहृष्टकलितं द्वितीयं स्यात् ।
मध्यात्पूर्वं षड्प्रहृष्टकलितस्थानकलनया तृतीयं स्यात् ।
सार्द्धमेकं निःकण्ठं, तयोर्मध्यमं षड्प्रहृष्टं कलनायास्तथा
तीमरास्त्रस्य परिष्णाहः परः षड्प्रहृष्टो भवति सार्द्धं प-
ञ्चाङ्गुलो मध्यमः पञ्चाङ्गुलः कनिष्ठ इति । तयास्यां
देशानां त्रयः छन्दाः । छादनात्तथा आवन्त्योमागधो दाक्षि-
णात्यश्चेति । तत्रावन्यतीमरं तक्षणसंस्थानं भवति
मागधं तीमरं योनिंसंस्थानं भवति दाक्षिणात्यं तीमरं
दृप्तं भवति । तेषां सुखानि तद्देशाच्छन्दतः इति इत्यादि ।
२ नवाक्षरपादके छन्दोभेदे "प्रथमं सकं विनिधाय
जगण्द्वयञ्च निधाय । कुरु तीमरं सुखकारि फणिराज-
वक्त्रविहारि" तन्मन्त्रम् । [मरास्त्रग्राहिणि ।

तीमरग्रह पु० तीमरं ष्टहृणाति यद्-अच् न अच् । तो-
तीमरधर पु० तीमरमन्त्रं धरति घृ-अच् । वज्रौ शब्दार्थक०

तीमरिका स्त्री तीमर+संज्ञायां कन् । आढक्याम् शब्दर०
तीय न० सौ० तु-विच् तवे पूर्व्यै याति या क । १ जले २ पूर्वा-

षादानक्षत्रे च । "जडृत्य मेघैस्ततः एव तोयम्" भाषः ।
"ऋतोयैः शुष्यते शोष्यं नदीवेगेन शुष्यति" मनुः ।
पूर्वाषादान क्षत्रस्य जलदैवतत्वात् तथात्वम् । ३ शग्ना-
वधिचतुर्थस्थाने च ज्यो० त० । तत्र जलस्य चिन्त-
नीयत्वात् तथात्वम् ।